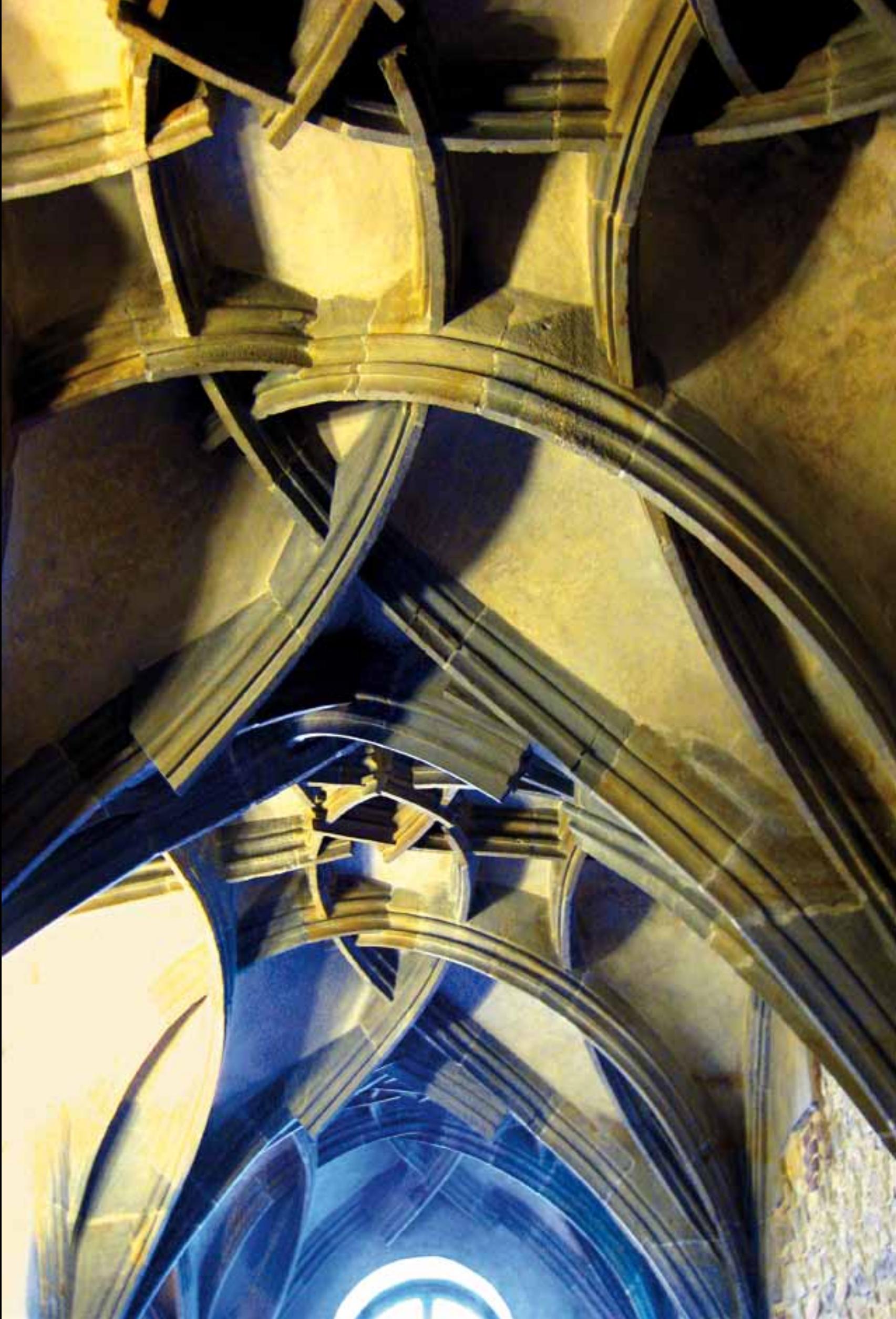

Rastislav Āero

**architektúra
poézia tvaru rytmu svetla
architecture
poetry of form rhythm light**

Každá vec okolo nás má svoj tvar. Svojím tvarom vyjadruje navonok svoj zmysel. Aj architektúra tak dostáva svoju tvár, výzor, vzhľad. Krása tvaru je potom krásou tváre danej architektúry. Pri pozorovaní architektonických diel si pri tvari spravidla všimneme aj zámer autora a vložený kompozičný princíp. Môže byť geometrický, organický alebo kombinovaný. Spôsob uchopenia myšlienky pomocou tvarovania hmoty a sily vyjadrenia idey sú výsledne obsiahnuté v celku architektonického diela.

Geometrický princíp uprednostňuje geometrické motívy, používa línie, obrazce a ich spolupôsobenie. Organický princíp uprednostňuje nepravidelné modelovanie založené na ľahkosti, neukončenosťi a prírodných motívov.

Tvarovanie v architektúre a modelovanie v urbanizme transformujú ideu autora do prvej podoby a dávajú myšlienkom vonkajší vzhľad. Komponovaný tvar má svoju tvár, svoju podobu. Autor sa pokúša beztvárnosti dať výraz. Architektúra sa tu prejavuje ako umenie a technická schopnosť, pomocou ktorej autor vdýchne hmote život, prosté hrá sa s tvarom. Jeho hľadanie krásy vychádza z hľadania kompozičných zákonitostí, z modelovania a tvarovania. A nakoniec vytvorená architektúra nielen slúži, ale i rozpráva, pozýva, povznáša. Často nepoznáme autorov, ale poznáme domy, paláce, chrámy. Kvalitná architektúra sa sama pochváli. Vnímame krásu, farebnosť, tvaroslovie, svetlo a tieň.

„Preto som povolal staviteľov a povedal som im: Na vás záleží, ako bude vyzeráť budúce mesto. Nie vo svojom duchovnom význame, ale v tom akú prejaví tvár. Súhlasím s vami, že ľudia potrebujú dobré obydlia. Také, aby nachádzali v meste pohodlie, aby nemrhalí silami v zbytočných a märne zložitých veciach. Ale vždy som robil rozdiel medzi dôležitým a nutným. Je zaiste dôležité, aby sa človek nasýtil, pretože ak sa mu nedostáva jedla, prestáva byť človekom a klášť si otázky. Ale dôležitejšia je láska, zmysel života a povedomie Boha.“

Antoine de Saint-Exupéry – Citadela

Architekt vdýchne život do svojho diela ako sochár do hliny. Modeluje, koncipuje, kým sa neusporiádají s krásou formy i obsahu. Komponuje, kým nezaznie hudba. Na architektúre a v jej urbánnom kontexte zaujmú čitateľné elementy kompozície: rytmus, symetria, asymetria, gradácia, kontrast. Zvlášť mierka a proporcia v kontexte s prostredím dajú architektúre a jej prvkom schopnosť začleniť sa, resp. vyniknúť v danej situácii.

Architektúra vtláča svoje stopy do našej mysle. Niekedy prechádzame okolo nej ako poludňajší tieň. Inokedy zastaneme, obdivujeme a necháme sa vtiahnuť do interiéru. Architektúra sa prihovára k nám a my sa prihovárame k nej, necháva v nás svoju stopu a my nechávame svoje dotyky na budovách.

„Príbytok človeka, ako by bolo možné založiť ťa na rozumovej úvahе? Kto by ťa mohol vybudovať cestou logiky? Existuješ aj neexistuješ, si aj nie si. Si zložený z rôznorodých látok, ale kto ťa chce poznáť, musí ťa objaviť. Ako keby chcel človek spoznať svoj dom, a preto by ho zbúral. Ostane mu hromada kameňov, tehál a škrídiel, ale chládok, ticho a súkromie, ktoré v nich nachádzal, už nenájde a nebude vedieť, čo si s tou hromadou tehál, kamenia a škrídiel má počať, lebo tu bude chýbať objaviteľský duch, ktorý tu vládol, srdce a duša staviteľa...“

Antoine de Saint-Exupéry – Citadela

Everything around us has its own shape which expresses its purpose to the external world. So, too, does architecture acquire its face, expression, appearance. The beauty of the shape becomes the beauty of the appearance of a particular work of architecture. While observing such works we usually notice their face but also the author's intent and the invested principle: geometric, organic, combined... The principle, the way of grasping the idea by way of shaping the material, and the strength of the idea expressed are finally contained in the body of the architectural work.

The geometric principle favors geometric patterns. It uses lines, shapes, and their interaction. The organic principle favors irregular modelling based on lightness, incompleteness and natural motifs.

Shaping in architecture and modelling in urbanism transform the author's concept into an initial appearance and provide ideas with their outer garments. A well-composed shape has its face, its image. The architect attempts to infuse the formless with an expression. Architecture presents itself as art and as a technical skill which allow the author to breathe life into matter, simply by playing with form. His search for beauty follows from his search for compositional patterns, from modelling and shaping. The final architectural creation not only serves but also recounts, invites, uplifts. We may not know the authors but we know their houses, palaces, temples. Good architecture praises itself. We perceive its beauty, colour, morphology, light and shadow.

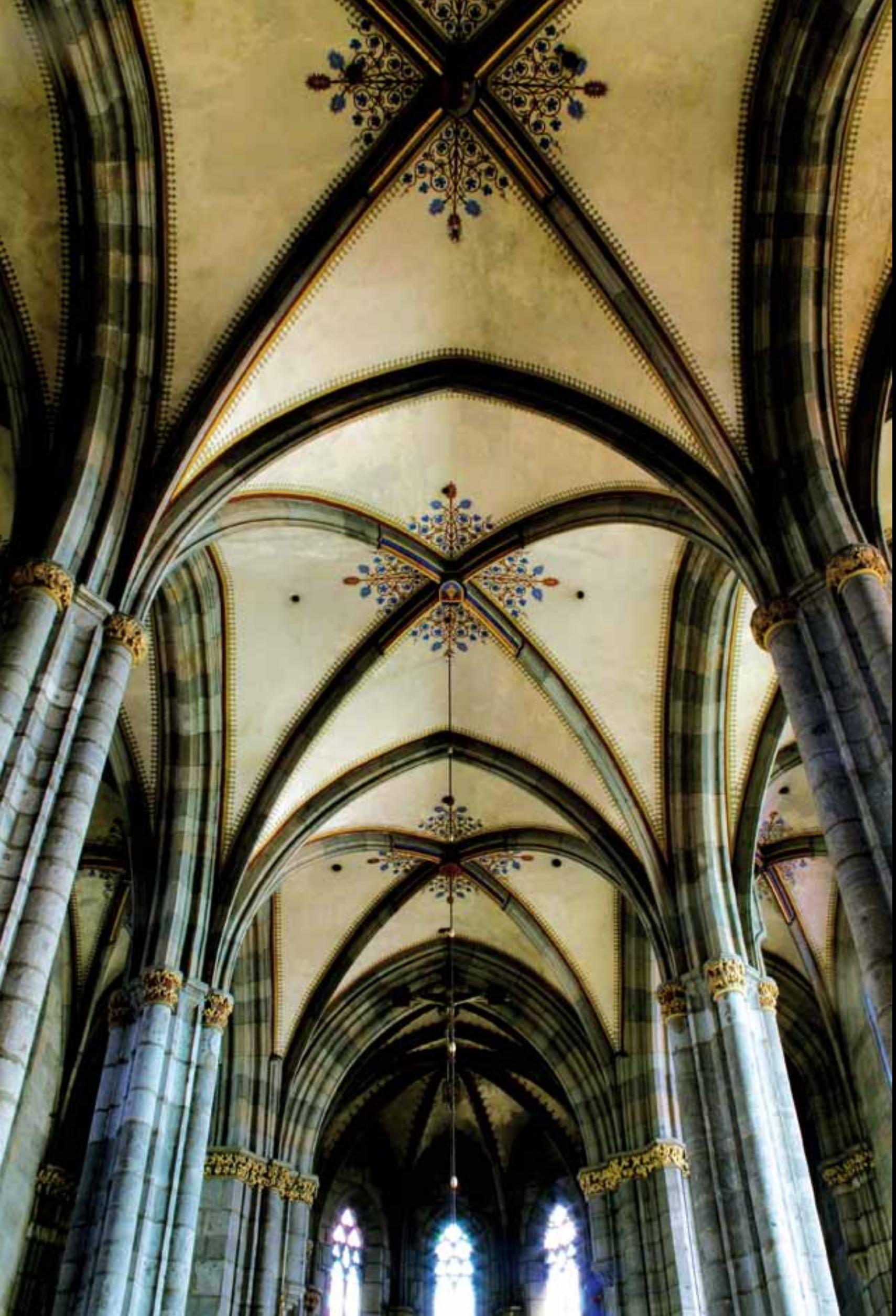
„Therefore I gathered the builders and I told them: It depends on you what the shape of the future city will be. Not in its spiritual sense but what image it will present. I agree with you that people need good dwellings. Such that they find comfort in the city, such that they do not waste their energies on useless and needlessly complex issues. But I always distinguished between the important and the indispensable. It is surely important that man be sated, because if he lacks nourishment, he ceases to be a man who asks himself questions. But even more important is love, the meaning of life and awareness of God.“

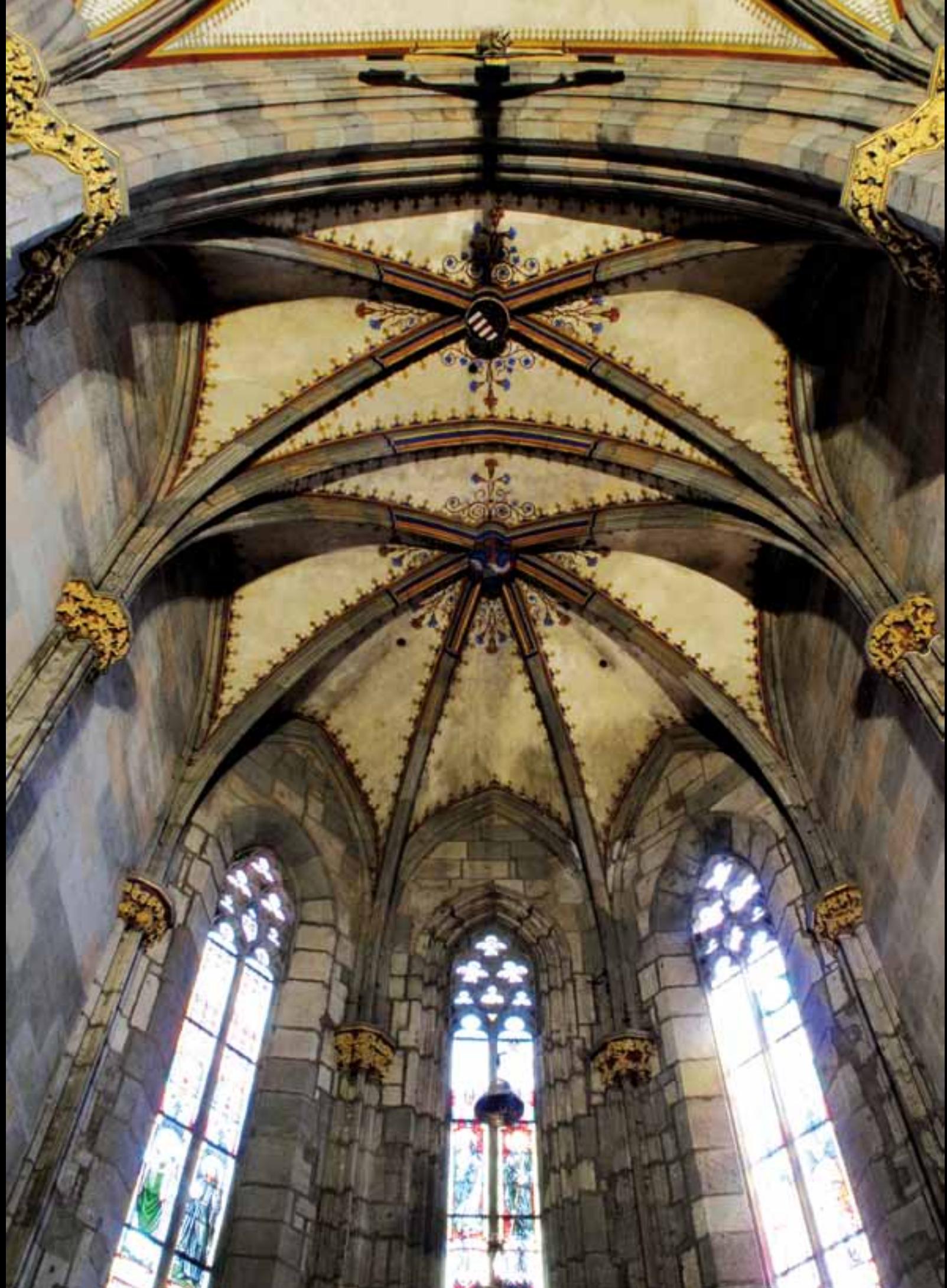
Antoine de Saint-Exupéry – The Wisdom of the Sands

The architect breathes life into his work just as a sculptor breathes life into clay. He models and designs, until he is satisfied with the beauty of both the form and the content. He composes until he hears music. Architecture and its urban context attract our attention by legible elements of their composition: rhythm, symmetry, asymmetry, gradation, contrast. In particular, scale and proportion in the context of their environment allow architecture and its elements to integrate, or to stand out, in a given situation. Architecture leaves an imprint on our minds. Sometimes we pass by it like the afternoon shadow. Other times we pause, admire and let ourselves be drawn into its interior. Architecture speaks to us and we speak to her, she leaves its mark on us as we touch the building.

„The dwelling of man: how could you be established on a rational consideration? Who could have constructed you by using logic? You exist yet you don't, you are yet you are not. You consist of diverse materials but who wants to know you has to discover you. It is as though man wanted to get to know his home and therefore took it apart, and was left with a pile of stone, bricks and rooftiles – but the cool and quiet privacy which he used to find in it he will not find any longer nor will he know what to do with the pile of bricks, stone and rooftiles because the spirit of discovery, the heart and soul of the builder will be missing...“

Antoine de Saint-Exupéry – The Wisdom of the Sands

Zväzky klenbových prútov konštrukčne prenášajú sily z klenby a zároveň elegantne spájajú nebo so zemou.

A sheaf of vault rods structurally transfer power from the vault while gracefully connecting heaven with earth.

Geometria gotickej klenby presbytéria je architektonickým šperkom nad oltárom...

The geometry of the Gothic vault of the presbytery is an architectural gem above the altar...

Rozloženie detailov a prvkov graduje pozornosť do hlavnej osi priestoru.
Veľkoleposť a slávnostnosť koncertnej sály je ako otvorená náruč.

The distribution of details and elements focuses attention on the main axis of the space.
In its grandeur and solemnity, the concert hall holds its arms wide open.

Prúd svetla odhaluje krásu a jednoduchosť lineárneho i centrálneho priestoru.

A ray of light reveals the beauty and simplicity of the linear and of the central space.

Moderný tvar, expresívna farebnosť a večerné nasvietenie mosta
dotvárajú pre vnímateľa dynamický obraz kompozície.

A modern shape, an expressive colour palette and evening illumination
of the bridge complete the dynamic composition of the image.

ZOZNAM ARCHITEKTONICKÝCH OBJEKTOV

Autori diel, pokiaľ sú známi

INDEX OF ARCHITECTURAL OBJECTS

Authors of objects, when known

4 5	Malá Strana , Praha	42 43	Národné múzeum , Praha J. Schulz
12	Jazdecké schody , Královský palác, Praha	44	Pinkasova synagóga , Židovské mesto, Praha
15 16 17	Kostol Benediktínskeho kláštora , Hronský Beňadik	45	Dom číslo 4 , Spálená ulica, Praha
18 19 20 21	Katedrála sv. Víta , Pražský hrad, Praha	46 47 48	Slovenské národné divadlo , nová budova, Bratislava P. Bauer, M. Kusý, P. Paňák
22 23	Kaplnka Zápoľských , Spišský Štvrtok	49	Allianz – Slovenská poistovňa , Bratislava P. Bauer, E. Šutek
24	Evanjelický kostol , Štítnik	50 51	Slovenská poľnohospodárska univerzita , Nitra V. Dedeček, R. Miňovský
25	Staromestské námestie , Praha	52 53 54	Obvodný úrad , Banská Bystrica J. Chrobák, I. Petelen, P. Daniel, M. Hronský
26	Vladislavská sála , Královský palác, Praha	55	Slovenské národné divadlo , nová budova, Bratislava P. Bauer, M. Kusý, P. Paňák
27	Benediktínsky kláštor , Hronský Beňadik	56 57 58 59	Europa Shopping Center , Banská Bystrica M. Šovčík, P. Záriš, B. Somora, J. Kalus
28	Lebedurská záhrada , Malá Strana, Praha	60 61	Slovenské národné divadlo , historická budova, Bratislava F. Fellner, H. Helmer
29	Malá Strana s kostolom sv. Mikuláša , Praha	62	Most Apollo , Bratislava M. Maťaščík
30 31	Malá Strana , Praha	66	Kolonáda , Mariánské Lázně
32 33 34 35	Dom komorského grófa , Kremnica	69	Zámok , Topoľčianky
36 37	Kostol sv. Mikuláša , Malá Strana, Praha	70 71	Stará radnica , Bratislava
38 39	Reduta , Bratislava D. Jakab, M. Komor	72 73	Kráľovský letohrádok , Pražský hrad, Praha
40	Slovenské národné divadlo , historická budova, Bratislava F. Fellner, H. Helmer	74	Domy na Malom a Malostranskom námestí , Praha
41	Kaplnka sv. Ladislava , Primaciálny palác, Bratislava	75	Domy na Malom námestí , Praha

76	Valdštejnský palác , Malá Strana, Praha	110	Dom komorského grófa , Kremnica
77	Katedrála sv. Víta , Pražský hrad, Praha	111	Kostol sv. Mikuláša , Malá Strana, Praha
78	Národné divadlo , Praha J. Zítek	112	Žofín , Slovanský ostrov a Katedrála sv. Víta , Pražský hrad, Praha
79	Valdštejnský palác , Malá Strana, Praha	113	Kapitulný chrám sv. Petra a Pavla , Vyšehrad, Praha
80 81	Chrám sv. Barbory , Kutná Hora	114 115	Staromestské námestie , Praha
82 83	Černínský palác , Hradčany, Praha	116	Pražský hrad , Hradčany, Praha
84	Valdštejnský palác , Malá Strana, Praha	117	Katedrála sv. Víta , Pražský hrad, Praha
85	Domy na Staromestkom námestí , Praha	118 119	Chrám sv. Alžbety , Košice
86 87	Zámok , Topoľčianky	120 121	Nový Svět , Hradčany, Praha
90	Dom komorského grófa , Kremnica	122	Nádvorie starej radnice s vežou , Bratislava
93	Kolonáda , Mariánské Lázně	123	Valdštejnská záhrada , Malá Strana, Praha
94	Kostol sv. Mikuláša , Staromestské námestie , Praha	124	Hrad , Bratislava
97	Katedrála sv. Víta , Pražský hrad, Praha	125	Primaciálny palác , Bratislava
98 99	Valdštejnský palác , Malá Strana, Praha	126 127 128 129	Obecný dom , Praha A. Balšánek, O. Polívka
100	Pražský hrad , Hradčany, Praha	130 131	Slovenské národné divadlo , nová budova, Bratislava P. Bauer, M. Kusý, P. Paňák
101	Katedrála sv. Víta , Pražský hrad, Praha	132 133	Allianz – Slovenská poisťovňa , Banská Bystrica I. Petelen, V. Barlok, M. Hronský, P. Daniel
102 103	Kráľovský palác , Pražský hrad, Praha	134 135	Most Apollo , Bratislava M. Maťaščík
104 105	Chrám sv. Jiří , Pražský hrad, Praha	136 137	Bytové domy , Židovská ulica, Bratislava Š. Svetko
106	Katedrála sv. Víta , Pražský hrad, Praha	138	River Park , Bratislava autor konceptu / concept by Erick van Egeraat
107	Kaplnka Zápoľských , Spišský Štvrtok	139	Slovenské národné divadlo , nová budova, Bratislava P. Bauer, M. Kusý, P. Paňák
108	Dom číslo 20 , Staromestské námestie, Praha	140	Slovenská sporiteľňa , Banská Bystrica B. Somora
109	Kráľovský palác , Pražský hrad, Praha	141	Europa Shopping Center , Banská Bystrica M. Šovčík, P. Záriš, B. Somora, J. Kalus